

OBRTNIK

Političen in strokovnjašk list za obrtni stan.

„Obrtnik“ izhaja 8. in 24. dne vsacega meseca in velja celo leto s pošiljanjem na dom vred 3 gld. — Za pol leta 1 gld. 50 kr. — Za četrt leta 75 kr. Posamične številke 15 kr. — Uredništvo in Upravništvo Preširnov trg št. 3 — Naročnina in inserati sprejemajo se tudi v „Narodni Tiskarni“ Gospodske ulice št. 12. — Dopisi in poročila sprejemajo se v slovenskem i nemškem jeziku. — Inserati se računajo 3stopna vrsta za 1krat 4 kr. za večkrat ceneje.

Ljubljana, 7. septembra 1888.

—*— Stališče vseh političnih in socialnih strank je ne le v Avstriji, temveč po vseh državah tako, da se nohena stranka ne more trajno pospeti do polnega gospodstva in zaradi tega zadovoljene stranke ne nahajamo niti mej onemi, ki se prištevajo vladnim strankam. Naš parlament nima v zunanjih zadevah prav nobenega — v notranjih pa vsled omahljivosti strank sila majhni upliv. Vladajoča stranka je vedno le tista, ki daje namenom vlade konstitucionalno podlago. Včasih pade seveda z mize kaka drobtinica v naročje one vladne stranke, a vendar ostaja navada, da se o tacihih prilikah tudi opoziciji grlo nekoliko namaže, da razlika v ljubezni ne postaja prevelika. Tako se vrti državni stroj naprej leto za leto in jedna sama reč je, ki označuje in čeravno nevidno upliva na razvoj zakonodajstva in notranje politike.

Ljudstvo, to je namreč ona ogromna množina volilcev in nevolilcev, ki s svojim delom in trudom pripravlja krmo državnemu stroju, na videz sicer ne upliva na vladanje, — a vendar smemo trditi da volja in misel tega ljudstva daje signaturo vsaj notranji naši politiki.

Niti vlada niti stranka, če nima zaslombe v tem sicer nevidnim faktorji ljudskega mišljenja, ne more se dolgo vzdržati, kajti široko morje priprostega ljudstva je tisti kraj, iz katerega zajemajo vlade in stranke svojo moč.

Zategadelj upliva se pa na tako zvano javno mnenje ljudstva od vseh strank; z največjo močjo in z največjim uspehom pa seveda od židovstva — zato se javno mnenje pači; ker je resnica, da se proti temu ne dá dolgo upirati.

Če bi to istina ne bila, ne potrebovale bi stranke političnih časnikov, ki ne delajo družega, kakor to da „tendenciozno“ to je, z namenom stvar zavijati, poročajo o dogodkih, da napeljavajo vodo na svoj mlin.

Nemško liberalna stranka, ki je seveda mnogo uplivnejša bila v dolgi dobi svojega vladanja nego je današnja konservativna večina državnega zbora, propala je sicer iz raznih političnih uzrokov, a vsi ti izvirajo od tega, da je zgubila tal v masi ljudstva.

Dokler se je ljudstvo nautuševalo za liberalizem, dokler je pričakovalo istinite svobode duhá in pa povzdige svojega gmotnega stanja od te stranke, toliko časa je — smemo reči — skoro brez razlike narodnosti korakalo za njo. Liberalci v nemštvu, sicer nasprotnem taboru niso bili ravno redka prikazen!

Ko je pa ljudstvo sprevidilo, da od liberalizma ne dobiva niti svobode niti kruha; zapustilo je take „neplodne bogove“ in s stranko je bilo pri kraji. Brez tovarišev in brez sočutja ljudstva jokajo liberalci še danes sami na razvalinah nekdanje svoje oblasti. Ob kredit pripravili so sami svoje ideje in počenega groša ne dobijo več za nje ker jim nihče ne verjame.

Strašiti so začeli tedaj z narodnostjo, a s to samo ne bodo prišli niti oni niti drugi na krmilo; ker se z golim narodnim idealizmom dandanes ničesa ne opravi.

Nasprotnik liberalizma je konservatizem in ta je neomejeno sedaj na krmilu, čeravno je skrpan iz jako različnih narodov in političnih strank. Ne narodna — marveč konservativna ideja združuje vladajočo stranko, da ne razpade; ker je ta ideja ob enem vodilna tudi vladi, ki je z ljudstvom vred prišla do spoznanja, da je bil liberalizem, kakeršnega je izvajala ustavoverna stranka tudi državnemu obstandu v veliko kvar.

Zato pa opazamo, da konservativna ideja upliva celó na narodne nasprotnike in največjo zaslombo vsaj, kar zadeva ljudstvo, najde konservativna stranka mej Nemci, ki prejšnji liberalizem svojih rojakov še mnogo bolj obsojajo nego mi! Kaj pa iz tega sledi?

Če hoče današnja državnozborna večina se uzdržati in priboriti si veljavo, ne sme misliti, da je s tem da pri glasovanjih skupaj potegne, — vse storjeno. Mi smo mnenja, da ta večina potrebuje skupni program vsaj v socialnem oziru. Uzdržavala se bode le toliko časa, dokler bode ljudstvo pričakovalo od nje boljšega sadu, nego mu ga dajal liberalizem. Če se bode pa sprevidelo, da so ideje in dejanja sedanje vladajoče stranke enako puhle in piškave, kakor so bile one prej vsemogočne stranke, zapustilo bode ljudstvo tudi te nove malike. Ljudska volja pač ne upliva neposredno na razvoj politike naših strank, zato je vse dobro preskrbljeno, — a preskrbljeno pa ni zato, da ne bi ostajala končna razsodba onemu ljudstvu, čigar mnenje se pači in prezira! Ta sodba ljudstva je sicer počasna, a je pravična kajti sodi le po delih; in proti njeni razsodbi ni pritožnega mesta!

Važno stanovsko vprašanje.

Ko se je uvela obrtna svoboda in s tem omogočilo izkoriščenje obrtotehniških izumov ter odprla pot brezvestnej speculaciji, jel je božati obrtni stan, kajti ni ga imel več varstva.

Mejnarodni razvoj tovarništva, katero pospešuje veliki kapital, kaže nam jasno borbo dežel za svetovno tržišče. Posamične obrtnije ne bijejo več boja samo v ozkih mejah svojih dežel. Da pa si pridobimo trdno pozicijo na svetovnem trgovišči, treba je poleg različnih naravnih krajevnih in gmotnih pogojev praktično in teoretično izšolanih pomočnikov in mojstrov. Od tega je zavisen uspeh vsake solidne obrtnosti. Urejenje vaještva je torej jedno najvažnejših vprašanj. Še le potem, če imamo urejeno vaještvo, moremo si dobiti izurjenih pomočnikov. Da se pa vaještvo prav uredi, lotiti se je stvari pri korenini, kar je naloga naših zadrug. Po §. 114 obrtnega zakona imajo zadruge tudi namen gojiti duh skupnosti in pospeševati stanovsko

Listek.

Prva pomoč pri nezgodah.

Pri rokodelcih se ni mogoče izogniti večjim ali manjšim nezgodam. Posebno se dostikrat kdo ureže, udari, priščipne ali speče. Dasiravno so taka poškodovanja večji del le lahka, časih venderle postanejo nevarna, bodisi ker so delavnice preveč oddaljene od stanovanj zdravnikov, bodisi, da ranjenci prelahkomišljeno sodijo o ranah, jih zanemarjajo ali pa si sami ne znajo pomagati. Večkrat se potem zgodi, da je do tistega časa, ko slednjič pride pomoč, mnogo krvi odteklo, ali pa da se je kri zastrupila vsled upliva na takih krajih večinoma sprijenega zraka, tako da se je pričelo močno gnojiti, ali pa je pritisnil tako zvani prisad. Kar zadeva nevarnost, katero prouzroči taka zanemarjanja, znano je, da je posledica prevelike izgube krvi velika slabost, oziroma smrt, in da tudi vsled zastrupljenja krvi človek naglo umre, ali pa se mu mora, če se srečno izteče, odrezati kak ud.

Sploh velja pravilo, da se mora vsako poškodovanje, katero je človek dobil, ako se je udaril, urezal, priščipnil itd., in katero je omejeno na zgornjo kožo in njej najbližnje krvne cevi, pri člo-

veku, ki je sicer zdrav, posušiti v treh dneh in brez bolečine ozdraviti v enem tednu. Pri težjih slučajih, kakor na pr. pri prelomu kosti, treba je seveda več časa.

Da si človek, kadar se poškodova, tudi brez zdravnika more pomagati, treba je pred vsem drugim, da ima pri roki potrebna sredstva. K tem prištevamo naslednja: Čist glicerín v dobro zamašenih steklenicah; steklenico z dobro utrjenim steklenim zatičem, ki je napolnena s kolodijem, pomešanim z dvema odstotkoma glicerina ali ricinovega olja (Collodium elasticum); nekaj čistih gob in kosov platna; emajlovano posodo iz pléha, tako veliko, da je mogoče roko in nogo kopati v njej, in led. Ta sredstva so torej tako priprosta, da bi jih lahko imel pri hiši vsak obrtnik, ne da bi ga preveč stala.

Kako ravnati z ranami, o tem hočemo povedati le najpotrebnejše. Ako se človek ureže ali oprasne, ulije se najprej na rano kolodij ter se z gobo na tenko razmaže. Takoj nastane nova koža. Ako tu pa tam še kaj krvi skozi tišči, odstrani se z gobo ter se tista mesta še enkrat polijó s kolodijem, dokler ni rana popolnoma suha. — Če se je kdo pritisnil ali priščipnil, dene naj poškodovani del v glicerínovo kópel, dokler krvavenje in

bolečina ne poneha, kar se zgodi v petnajstih minutah, ako je hudo. Ako je zgornja koža pretrgana, ulije naj se po kopanju nanjo kolodij. Ako je rana na sklepu, se sklep ne sme preveč upogibati, da kolodijeva koža ne počí. Sploh se mora dobro paziti, da je rana popolnoma pokrita s kolodijem; ako bi kolodijeva koža utegnila počí, naj se razpoke takoj znova polijó z zmesjó. Pri speklinah je tudi jako dobro rabiti zmes kolodija in glicerina; celó pri speklinah s fosforom, ki naredí, kakor znano, najbolj boleče in najnevarnejše rane, pokazali so se že dostikrat najboljši učinki te zmesi. Za manjše delavnice, kjer se večkrat kdo speče ali popari, naj omenimo, da beljá k, razlit na rano, bolečine zeló zmanjša. Bolečina nastane večinoma vsled dotike zraka, in vse, kar rano varuje pred zrakom ter tako lahko odžene prisad, je dobro ter bi se moralo s takih slučajih precej brez obnavljanja porabiti. Ako se je vsled nemarnosti rana prisadila, kar kaže to, da pričinja otekati ter posebno hudo bolí, in da da zgornja koža dobí drugo barvo ter se bolečina razširi na sosednje mišice in živce, potem je treba takoj rabiti ledene pokladke, in če teh ni, mrzlo vodo, ki ne sme biti čez 6 stopinj Celzija gorka. Hladiti se mora potem toliko časa zaporedoma, da ranjenec tega več ne more trpeti. Potem

čas; kako pa moremo govoriti o stanovski časti, če imajo nekatere obrti dninarje namesto pomočnikov, ter se prvi postavljajo v jednako vrsto z izučeni rokodelskimi pomočniki.

Trinajst paragrafov obrtnega zakona govori o izučeni vajencem; čemu, ne vemo, če sme izučena pomočnika nameščevati neizučeni dninar. Obrtni zakon bil je potreben, njegova osnovna misel je tudi dobra, a ima dve glavni napaki, prva je, da za izučene pomočnike ni onega varstva, kakor za izučene rokodelske mojstre, ker se dninar sme porabljeni za obrtnega pomočnika; drugo je pa, ker tovarništvo ni dovolj natančno označeno in se vsako podjetje z 21 pomočniki že smatra za tovarniško. Če se rabijo dninarji namesto izučeni pomočnikov, demoralizuje in uničuje se rokodelstvo. Tovarnar ima dninarje, da ložje znižuje mezdo. Posledica temu so nizke mezde in slabi proizvodi, ki bodo uničili ves obrtni stan, če za časa ne pride pomoč. Poprej bil je rokodelski stan in ž njim stan pomočnikov dober del družbinega temelja in najboljša podpora državi.

Kaj pa stori tovarnar za izobraženje vajencev in pomočnikov v teoretičnem, praktičnem in moralnem oziru? Ničesar! V delavnicah prejšnjih časov bil je mojster ne le gospodar, temveč tudi učitelj in hkratu tudi vzgojitelj vajencev, da celo pomočnikov.

Gospodar je je podučeval v prostih urah in je naučil teoretičnih znanostij in umetnosti svojega obrta. Še celo zunaj delavnice je veljala njegova beseda, kajti vajenci in pomočniki stanovali so pri mojstrih in ne redko so je prištevali slednji svoji rodbini. Gospodar ni imel v rokah le teoretičnega in praktičnega izobraženja, temveč tudi npravno in moralno vzgojo. —

Ko se je začela širiti velika obrt in delitev dela, so se razmere spremenile in prejšnje naprave so se odpravile. Rodbinska vez mej gospodarjem in pomočnikom in vajencem je nehala, ko se je uvela obrtna svoboda, omejitev moralnih razmer odtegnila se je uplivu mojstrov, poprejšnji rodbinski občevanje se je vedno bolj jednostranski premenilo in mejsebojno zaupanje se je na obeh straneh ohladilo.

Tovarništvo se je razvilo, in učenci so se vzgojevali v mehanično orodje in se je potem s pomočniki tudi delalo, kot z mehačnim orodjem, ne pa kakor z ljudmi.

Brezozirnost tovarnarjev se ni nič menila zato, da bi si pridobila in ohranila izučeni obrtni stan in s tem se je mnogo škode napravilo obrtniki.

Vajanstvo je pač težavno vprašanje, da se uredi, kakor zahteva novejši čas; to bodi jedna najvažnejših nalog naših zadrug.

Navedene razmere so škodljive in nevarne obrtnemu stanu, torej morajo si prizadevati zadrug, da se premene. Tu se more pomagati le, da se točneje določi, kaj je tovarništvo, in bolj okrepča in ukorenini zadrugarstvo.

Zadružno uprašanje.

I.

Nam mlajšim obrtovoalcem, kojim iz lastne osvedočbe niso znane razmere, kakeršne so prevladale

mu je treba privoščiti malo počitka ter potem znova pričeti hladiti. Ako se pazi na to pravilo, odvrne se lahko dosti bolečin in nesreč ter denarnih škod, ali pa vsaj zmanjša.

V.

Najboljša gospodinja.

Kadarkoli se je govorilo o vrednosti žen, si Stanko ni mogel kaj, da bi ne hvalil mlade soproge svoje in tistih njenih prednostij, ki so na videz druga drugi nasprotovale.

Po besedah tega navdušenega moža je bila njegova žena jako poetične npravi, a se je vender izvrstno znala sukati v kuhinji, z živim zanimanjem za vsa vprašanja o oliku združevala je veliko varčnost ter zmožnost, vladati za las natanko preračunjeno gospodinjstvo.

Nekaj hišnih prijateljev imelo je večkrat priliko, prepričati se o resnici teh zatrjevanj. Da je mlada gospa olikana, tega nihče ni mogel oporekati, vsak je moral priznati, da se je dokaj učila; dosti je brala v svojem življenji, živo se je zanimala za gledališče, godbo in slovstvo in malo preveč poetičnega sanjarstva pridobilo jej je mnogo prijateljev. Gospa Olga je rada prednašala sanjarske pesni in vsi poslušalci so lahko videli, kako so vneti deklamovalki svitle solze polzele po zalih licih, kadar

na Kranjskem pred tridesetimi leti skoro ne more v glavo, kako je mogoče da so se vse vezi kakeršne je pred proglasom obrtne svobode na vsaki način imelo tudi kranjsko obrtništvo, tako brez najmanjšega sledu pogubile.

Skoro v slehernem mestu nahajamo vsaj ostanke nekdanjih zadrug, po večjih mestih kakor Dunaj, Praga, Gradec i. t. d. pa zadrug niti prenehale niso, čeravno so komaj životarile. Neverjetno je skorej, da bi bili ravno kranjski obrtovoaleci prvi izmed onih ki so v samopašni konkurenci, katero je privedla na dan obrtna svoboda, iskali svoje sreče in napredka!

Resnica pa je, da nad dvajset let vže nimamo pri nobenem stroku zveze in ravno to pomanjkanje je krivo, da se uprašanje novih zadrug na Kranjskem nikakor ne more rešiti.

Kjer je ostalo le količjak starih cehov, reorganizuje se obrtništvo lažje, in kakor slišimo in beremo, se v tej zadevi po mnogih krajih vsaj nekoliko napreduje. Mnogo je celó novih zadrug, ki izvrstno delujejo!

Kakor rečemo iz lastne skušnje, ne vemo kaj je privedlo naše prednike do tega, da se jim je bolje nego drugim mudilo v prah zatepti starodavne zadrug, a menimo, da ne zadenemo mimo, če pripisujemo vzrok tem občudovanja vrednemu liberalizmu, ki se je pojavljal v uničenju starih zadrug, drugim faktorjem nego li obrtnikom samim.

Iz vseh okoliščin, koje nam osvedoči zgodovina našega naroda na Kranjskem, sklepamo, da je tuja kruta roka posegla vmes takrat; da so naši ljudje lehkomisljeno izdali interese in pravice svojih potomcev!

Še se spominjamo govorce, da se je tukajšne obrtovoalnice pouprašalo, predno se je pričelo rokodelsko proizvodstvo v kaznilnicah. A možje, ki so bili tačas še prevzetni, ker še ni bilo denasnjih odnošajev, odgovarjali so neki, da jim delo kaznjencev in prisiljencev ne škoduje, vsaj je dela dovelj za vse.

Kaj bi tako oblastni ljudje potrebovali zadrug; vsaj je bil vsaki za-se več vreden nego cela zadruga! No marsikedo izmed njih doživel je sam še čase, o katerih se mu pri krstu obrtne svobode niti sanjalo ni, in na stare dni imeli so nekateri priliko premišljevat, kako prav bi jim bila prišla pomoč kake zadrug!

Ni jednega stanu mej nami, ki bi bil tolikanj do čistega opustil mejsobnost, kakor rokodelci. Geslo je prišlo do veljave, da je najkoristnejše za slehernega, če se ne briga za nikake skupne interese, marveč če, neoziraje se na sodruge, goji skrajni egoizem!

V precejšnji meri velja to geslo še danes. Vsa modrost končuje se v njem. Egoizem je prapor, pod kojim vesla celo revež poleg bogatina; in sila pameten zdi se sam sebi tisti, ki se sme ponašati s tem, da svoje žive dni ni storil koraka za družega, nego za-se!

Če ljudje, ki imajo vsega dovelj, le na-se gledajo, ni se temu čuditi; če pa je zavist in sovraštvo mej sodrugi po socijalnem stanu enakim izvirati more to le iz nevednosti ali pa iz slabega značaja.

je govorila kako posebno ganljivo pesen, o kakem gladnem beraču ali kaj takega. Ah, res ljubezniva, ta poetična gospa.

In pa kaka praktična in trezna gospodinja! Tiste male večerje, katere je prirejala po zimi, pričale so o istinito umetni roki. Jedila bila so ukusna, samó navidezno so bila malo preobila. Zmirom je prišla na mizo tudi kaka posebnost, zelen grah po zimi ali kaj enacega. Pri tem pa je znala gospa Olga izvrstno računati. Nikoli se ni pripetilo, da bi bila prekoračila proračun. Stanko je bil ponosen na to mojsterstvo svoje ženske. Večkrat, kadar je hvalil umno gospodinjstvo njeno, šepnil je tudi kakemu prijatelju v uho: „Prav ugodno je živeti pri nas, kaj ne da? Prava zastavica mi je, kako moja Olga more kaj takega prirejati s tem denarjem, ki ga jej dajem.“

To umestno gospodinjstvo je Stanku v istini dolgo bilo zastavica. Mož je bil čez dan večidel v pisarni, štedljivka pa je doma gospodinjila. Za fine večerje je vender kje morala dobivati denarja. In s kakimi neusmiljenimi sredstvi preskrbovala si je doneskov za to gizdavost! Obrtniki, ki so prihajali in odhajali, vedeli so praviti o tem. Nikdo svojega zaslužka ni dobil redno in popolnoma izplačanega. Z raznimi izgovori utrgavala jim je čisto neopravičene

Krščanska čednost je ljubiti bližnjega, kakor samega sebe; in čeravno mi nismo pridigarji, reči in pripoznati moremo, da je oddaljenje od te čednosti, ki je pa rokodelcem potreba, — jeden glavnih vzrokov neznosne mejsobne konkurence, čez katero se pa egoisti, ki jo sami gojijo najbolj pritožujejo.

Pritožba ljubljanskih mizarjev proti tovarni.

Konzorcij ljubljanskih mizarjev poslal je gosp. Töniesu sledeče pismo, katerega tukaj priobčimo. Iz tega razvidno je, koliko daleč sega velika obrt proti malemu rokodelcu. Znano nam je, da dosihmal ni imela firma Tönies, oziroma sedanji nje lastniki pravico se posamezno z mizarstvom pečati.

Pismo se glasi:

Laibach am 22. August 1888.

Herrn G. Tönies, Baumeister in Laibach.

Die Gefertigten, als bestehendes Consortium von Tischlermeistern, haben den von Ihnen an mehrere Mitglieder desselben gerichteten brieflichen Antrag auf Uebernahme von Einrichtungsstücken für die neue Kaserne in Erwägung gezogen, und aus mehreren Gründen beschlossen, denselben abzulehnen. Es wäre für Sie Ehrensache gewesen, für diese Arbeit nicht zu offeriren, da Sie nach dem Gewerbegesetze zur Ausführung nicht berechtigt sind. Dasselbe gilt auch von Tischler- und Schlosserarbeiten bei Bauten, wo Sie den Bau nicht leiten, und sind wir diessfalls in Zukunft entschlossen, dieses unser Recht als Meister, deren jeder seine Lehrzeit ordentlich bestanden und Wanderjahre zurückgelegt hat, vorkommendenfalls höheren Ortes zur Geltung zu bringen.

Bei Ihren grossartigen Unternehmungen wäre es Ihnen wohl überhaupt nicht nöthig in das armselige Gewerbe der Tischlerei derart, wie Sie es schon einige Zeit zu unseren Bedauern thun, einzugreifen. Wir haben deshalb allen Grund anzunehmen, dass es Ihnen weniger um den kleinen Nutzen ist, den Sie dabei haben, als vielmehr an dem um uns zu Grunde zu richten.

Vincenz Hansel m. p.

Jakob Petrin m. p.

Josef Regali m. p.

Johann Krašovic m. p.

Karl Binder m. p.

Andrej Plečnik m. p.

Jernej Tavčar m. p.

Johann Novak m. p.

Karl Krimmer m. p.

Ludwig Widmajer m. p.

Na to vložil je navedeni konzorcij mizarjev na mest. magistrat ljubljanski, kot obrtni instanci pritožbo, ki se je z naslednjim odlokom za konzorcij mizarjev povoljno rešila. Odlok se glasi:

zneske. Gospa Olga je tajila ter se pričkala z vsakim obrtnikom, češ da se nista bila zmenila za toliko in toliko. In kako je „glihala“ že takoj o začetku dogovora!

Mnogo rokodelcev postalo je nepotrpežljivih, posebno boljši, ki niso imeli navade dreti svojih odjemnikov. Drugi so se upirali, da bi se jim kaj utrgalo, ter se v svoji nevolji posluževali trdih besed. Časih je prišlo celó do prepira. Zaradi par krajcarjev, katere je imel dobiti rokodelski učenec, nastala je časih med njim in gospo Olgo celo dir in dej. Kako je bila sanjarska ženka v tem krogu izpremenjena! Niti trolice tiste finosti in uglajenosti, ki jo je kazala v družbi, tukaj nisi opazil na njej. Ne, elegantna ženka bila je trda in neprijenljiva, brez čuta za to, kar se spodobi in je prav.

In tlako, katero so tej kot „najboljša gospodinja“ hvaljeni dami delali rokodelci, plačevati morali so tudi siromaki pôsli. Njena krščenica je kar stradala. Vedno je gledala ta „najboljša gospodinja“, da je pri hrani, ki jo je dajala svoji služkinji, kaj prihranila. Siromak, katerega poetično osobo je gospa Olga opevala v sanjarskih romaneh, nikdar ni dobil nič v tej negostoljubni hiši.

Na te način vzdržavala je gospa Olga elegantne svoje večerje in dolgo časa je radi tega slovela kot „najboljša gospodinja.“

B.

Herrn Adolf Tönies

Bauunternehmer

in

Laibach

Wienerstr. 29.

Erkenntniss.

Vom Stadtmagistrate Laibach als Gewerbebehörde I. Instanz wird über die von mehreren Tischler, Meistern von Laibach erhobene Beschwerde, dass Herr Adolf Tönies Bauunternehmer in Laibach Tischlerarbeiten zur Herstellung übernommen hat, ohne für dieses Gewerbe die Berechtigung zu besitzen, wird auf Grund der am 21. d. M. stattgehabten Verhandlung, bei welcher Herr Adolf Tönies zugestanden hat, dass er die Lieferung der Einrichtungsgegenstände für die neue städtische Kaserne übernommen und mit der Herstellung derselben begonnen habe, und in der Erwägung, dass derselbe in seiner Eigenschaft als Baumeister nicht berechtigt erscheint Einrichtungsgegenstände herzustellen, dass hiezu auch sein verstorbener Vater H. Gustav Tönies als Bautischler nicht berechtigt war, dann in Erwägung, dass die von Herrn Adolf Tönies erfolgte Anmeldung des Betriebes der Tischlerei nicht entgegengenommen wurde, und dass derselbe von der rechtskräftigen Entscheidung in Betreff dieser Anmeldung nicht berechtigt war mit der Ausführung der Einrichtungsgegenstände zu beginnen, zu Recht erkannt.

Herr Adolf Tönies ist der Uebertretung der §§. 11 und 14 der Gewerbeordnung vom 15. März 1883, R. G. Bl. Nr. 39 begangen durch unbefugten Betrieb des Tischlergewerbes schuldig und wird nach §. 132 lit. a der Gewerbeordnung vom J. 1859 zur Geldstrafe von 50 fl. zu Gunsten des Localarmfondes und im Nichteinbringungsfall zu 10 tägigen Arest dann zur Tragung der Strafprozess- und Strafvollzugskosten verurtheilt. Unter Einem wird gemäss §. 152 G. O. auch der Weiterbetrieb des Gewerbes bei sonstiger Schliessung der Betriebsstätte untersagt.

Gegen diese Entscheidung steht an die Berufung an die hohe k. k. Landesregierung binnen 14 Tagen offen.

Wird dem Herrn Vincenz Hansel

Tischlermeister

in

Laibach

zur eigenen Wissenschaft und zur Mittheilung an die übrigen Beschwerdeführer zugemittelt.

Stadtmagistrat Laibach

am 27. Aug. 1888.

Der Bürgermeisterstellvertreter:

Vončina.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (Slovensko manšestertvo). Da se tudi v naših krogih ne majnka mož, ki glede židovsko gospodarskih nazorov presegajo celo naše liberalce v nasprotnem taboru, to omenjati ste vže večkrat, a najbolj čudim se temu, da se domačemu časnikarstvu nikdar ne zdi potrebno poseči v „polno življenje“ in oceniti izjave naših zastopnikov s svojega stališča, ki je kakor se od vseh strani poudarja, strogo konservativno.

G. Vaso Petričič, podžupan ljubljanskega mesta in svetnik kupčijske in obrtne zbornice v Ljubljani, govoril je o važni priliki, ko je v zbornici omenjal blagotvorne čine, ki so vplivali na razvoj Avstrije mej 40 letnim vladanjem našega presvitlega cesarja, kakor to beremo v „Laibacher Zeitung“, tudi to le:

„Die Stellung (der Monarchie) nach Aussen wurde durch die Gewerbefreiheit in Innern gekräftigt, welche jeden Einzelnen befähigt sich an dem allgemeinen Wettbetriebe zu betheiligen“!

Vsakdo izraža svoje osobne nazore sicer lahko kakor mu je drago, a pri taki priliki zahtevala bi bila objektivnost poročevalčeva, da bi bil vsaj omenjal tudi ono, kar se je po upeljavi tako zveličavne obrtne svobode faktično zgodilo in za kar vsaj obrtni oddelek kupčijske zbornice presvitlemu vladarju hvalo vé. Faktum, da se je vsled prestolnega govora z leta 1879 omajala ono zlata prostost ter da se je v varstvo obrtnega stanu odpravila obrtna svoboda vsled novih po sedanjih vladi in naši lastni konservativni večini državnega

zbora sklenjenih postav, se menda vendar ne more prezreti, če je človek še tako „liberalnega duha“ in pravilno bi bilo, ko bil g. poročevalec svojemu govoru dostavil še naslednje besede:

Nachdem aber die Gewerbefreiheit den allgemein erwarteten Segen nicht gebracht hat und der allgemeine Wettbetrieb zum Ruine unseres heimischen Gewerbestandes führte, wodurch Staat und Gesellschaft zu Gunsten eines spekulativen Handels gefährdet wurde, lag es in den Intentionen unseres erhabenen Monarchen der weiteren Zerklüftung soweit als noch möglich, mit einer neuen Gewerbenovelle durch welche die schrankenlose Gewerbefreiheit aufgehoben wurde, Einhalt zu thun!

Žalostno je pač videti, kako zmedeni so nazori pri nas glede gospodarskih uprašanj; in kako tičijo in rojijo nazori židovske liberalne stranke tudi v glavah ljudi, ki se prištevajo sicer konservativcem. Mi menimo, da take ideje povdarjajo le iz stare navade, kajti dandanes opustili so manšesterski nauk skoro vsi prejšnji njegovi privrženci, da smemo skorej dejati, da je stvar prišla „iz mode“! Da je to istina, dokazal Vam bodem prihodnjic s tem, da Vam opišem stališče nižje avstrijskega obrtnega društva v tej zadevi, kar bode bralce Vašega lista gotovo zanimalo.

Iz Ljubljane. — Iz delavskih krogov. Namen zadrug je spojiti obrtni stan, ki je izgubil sleherni mejsebojno vez v neko celoto, ki ima varovati in pospeševati, kjer je mogoče koristi onega stroka, ki se je zjedini v jedno skupino. Stvar ni nova. Moč in veljava starega rokodelstva bila je v zadrugah! Le tako zvani novodni liberalizem, ki hoče oprostiti sleherni osobo vsake vezi prozročil je idejo, da bode človek najbolj srečen, če je prost, in ga ne vežejo izvzemši občnih za vse jednaci zakonov nikake stanovske vezi posebej. Ideja ta je bila pač prikupljiva in je pri onih, kojim stvar dobro služi, še danes pri srci, a rokodelcev pač ni osrečila. Dobili so sicer neomejeno prostost obrtovati, kakor jim drago, uničevati tudi svoje sodruge v lasten prid; a žrtva so postali kapitalu, ki je močnejši od njih, in koji edino žanje sad neomejene svobode!

Kapitalizem, ki dandanes gospoduje v gospodarskem in političnem obzorju ustvarja leto za leto prejšnjo meščanstvo svojemu sužnju. Tim hitreje se razširja velika industrija po kakem kraju, tem bolj propada meščanska obrt in tem več je v kakem kraju tovarn, tem večja postaja revščina delavskega ljudstva! Komur so znane razmere industrije v najbolj imenitnih poltrajinah, ta tudi vé, da je delavsko ljudstvo tam v taki zavisnosti, da je ni bilo zadruga kedaj na svetu, ki bi tako brezozirno in samovlastno postopala z delavskimi močmi. Faktično je današnji delavski svet manj prost, nego je bil preje. Ker so bile podjetja manjši, bilo jih je več. Obrtovalo se je lahko v vsakem kraju. Delavec imel je na izber stotero rokodelskih mojstrov, a danes ima v industrijalnih krajih le par tovarn! Podvreči se mora najstrogejemu redu v tovarnah, če hoče obdržati delo. Stiska tistega ljudstva pa, ki potom tako ane hišne industrije za podjetniške dela je obče znana in mnogokrat smo slišali vže, da je ljudstvo v taci krajih lakote umiralo; in sploh je znano, da je največja revščina ondu, kjer se izdeluje potom tako zvane hišne industrije, kateri način je še slabši nego tovarniški.

Iz Ljubljane. Ker je ljubljanski mestni zastop med drugimi projekti za proslavo 40letnega vladanja cesarja Franc Jožefa slenil mesarski most podreti i novega napraviti; smo pač radovedni, kdaj se bo ta potrebi sklep tudi dejansko speljal. V prvo bo treba načrta, kdaj bo ta napravljen in kako važno je vprašanje.

Na vsak način je nujna potreba, da se novi most kakor hitro mogoče prične delati. Strmina od mostu proti Resljevi cesti ovira neizmerno vožnjo blaga proti kolodvoru. To se lahko vsaki dan prepriča vsaki sosed tega kraja, ko vidi, kako, se vprežena živina na temu kraju muči.

Kdo da bo načrt za most napravil, nam ni znano; poudarjamo pa, ako ga bo oni gospod delal, ki je napravil načrt za neko stavbo na Resljevi cesti in še dokaj druzih imenitnosti, ne gojimo posebnih nad za praktičen načrt. Po našem mnenju se mora, ako se hoče kaj dobrega i stalnega napraviti, novi most iz rezanega kamnja, vsaj najmanj poldrugi meter višji, nego je sedanji sezidati,

brez vseh nepotrebnih lepot. Mestni očetje, primite se dela, na korist in v olepšavo mestu prej ko mogoče! J.

Iz Ljubljane. (Naloga obrtnih zadrug). Razvoj novejših odnošajev, ko delajo parna sila, stroji in elektrika, je položaj sedanje obrtnosti porinol na vse druge pote. Daljave so se skrčile, polje delovanja se je razširilo prejšnje naprave ne ugajajo in nove se še le porajajo.

Vprašati se moramo, katere so one točke, na katere je nam opreti vod, da povzdignemo obrt in jo premaknemo tako položaj, da se bode mogla bolje razvijati.

Z uspehom bode mogel obrtni stan še le nastopiti, če se bode združil v zadruga in se bode slednje zjedini v velike, trdno urejene zadrugne zveze po zborničnih okrajih.

Marsikateri obrti so se že jele v tem zmislu gibati in nekatere so že tako daleč, da so že lotile se notranje uredbe in že pridobivajo upliv na zunaj.

Današnji čas zahteva, da se obrtniki od blizu in daleč dobro poučeni o najvažnejših dogodkih in da se iz nekega središča vselej hitro pouče, kaj storiti.

Zato so pred vsem poklicani obrtni listi. — Kakor se ne more tajiti, da imajo časniki velik upliv na razvoj naših političnih, socijalnih in trgovskih razmer v bodočnosti, ravno tako že vsi razumniki spoznavajo, da je neobhodno potrebno, da časniki kaj store za zboljšanje obrtnega stanu.

Da pa more strokovni list odločno zagovarjati interese obrtnega stanu, mora biti o vsej dogodkih dobro poučen. Čim manjši je krog interesentov, tem težje je stališče strokovnemu listu, in je torej tembolj naloga vseh udeležencev, da kaj store za list. Treba je, da pošiljajo majhna in zanimiva izvestja iz vseh krajev ter se vsi na list naročajo.

Obrtnim zadrugam mora biti pred vsem na tem ležeče, da se osnujejo naprave, ki bodo povzdignile veljavo zadrug in trajno zagotovile njih obstoj.

Mnogo zadrug je že sprožilo misel, da bi se osnovala zveze zadrug, a dosedaj brez uspeha, ker se premalo ceni pomen in naloga zadrug. V Nemčiji so pa že povsod zveze zadrug.

Domače in razne stvari.

(Deželni glavvarjem imenovan je g. dr. Poklukar) državni in deželni poslanec; ud kupčijske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Nadejamo se, da bode novi deželni glavvar v vseh slučajih in prilikah pospeševal koristi in interese domačega in narodnega obrtništva. Prebujeni obrtni stan vedel bo po vrednosti ocenjevati delovanje domačih dostojanstvenikov; od katerih pa sme po pravici zahtevati več nego od narodnih protivnikov!

(Prošnja na cesarja) podpisalo je do sedaj okolu 800 obrtovalcev v Ljubljani. Podpisalo je prošnjo tudi mnogo pomočnikov, kojim vtegne red v obrtiji ravno tako kakor mojstrom koristiti, kedar bodo nastopili za nami samostojno obrtnijo. Zeleti bi bilo da se zadruga in obrtovalci po deželi nekoliko bolj vnamejo za to stvar. Enake prilike, da na najvišjem mestu izražamo svoje želje, ne bode tako hitro več; in s smim stokanjem o konkurenci neopravičenih podjetnikov ne opravimo ničesar. Pole za podpise pošilja na zahtevanje kranjsko obrtno društvo v Ljubljani.

(Naša „Laibacher Zeitung“) omenila je zadnjič prošnjo na cesarja; s tem da je povedala, da jo bodo krojači podpisovali in odposlali. Mi ne znamo, kaj je uradnemu glasilu v glavi, da kakor se nam vidi poskuša to zadevo nekoliko pomanjšati; in sicer tako, da se z resnico ne ujema. Kolikor smo podpisov brali mej prouzročitelji te prošnje nahajamo le jednega krojača mej njimi in ne zapopademo, kako da uradno glasilo do tega pride vse podpisane predstojnike dunajskih zadrug krojačem prištevati. Nam je sicer znano, da je zastopnik ministerstva g. grof Pace zagovarjal pravno stališče židovskega društva „Orient“ pred upravnim sodiščem, a ne znamo, kaj je uzrok, da se jemlje pomen prošnji, ki ne zadeva le krojaške obrti, — marveč izpeljavo cele obrtne postave!

(Iz Vipave) poroča se „Sl. Narodu“, da je tam kaj bilo v ponedeljek dne 27. p. m. zelo živahno gibanje v trgovskih in obrtniških krogih. Prišel je namreč v naše kraje odposlanec trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, g. cesarski svetnik Ivan Murnik, ter nam je z jednatimi besedami razložil pomen zadrug in nam je v obče dal vse napotke o snovanju zadrug. Shoda so se udeležili malone vsi trgovci in obrtniki, kateri so sklenili za Vipavski sodnji okraj osnovati naslednje četiri zadruga: jedno za rokodelske obrte, jedno za trgovce, jedno za mlinarje in žagarje in jedno za gostilničarje in mesarje. Ta za trgovce in obrtnike važen sklep bode se predložil deželni vladi v potrjenje in

potem si bodo zadruga sestavila dotična pravila. Ako omenimo, da so to prve zadruga v področju Postojnskega okrajnega glavarstva, potem bomo tudi pojmi njih važnost. Naj še pristavimo, da je zvečer bila zabava in da je požarno društvo napravilo cesarskemu svetniku g. Murniku lepo baklado. Veseli nas, da se res svetnik g. Murnik trudi za organizacijo obrtništva in se naša zbornica s tem odlikuje od drugih, ki ustanovljenju zadrug po vsej moči nasprotujejo.

(Mesarska zadruga Ljubljanska) izvolila si je jednoglasno novim načelnikom gosp. Ivana Kopača mesarskega mojstra. Bivšemu načelniku, ki je odložil mesarsko obrt in mesto načelnništvo, g. Štruklju izrekel je podnačelnik gosp. Fran Slovša zahvalo, da se je toliko trudil za zadrugo ustanovitev in da jo je tako spretno vodil.

(Resno svarilo.) Kratke in oblačne dni preti našim otrokom velika nevarnost, katera je že marsikomu ogrenila življenje in mu odvzela mnogo sposobnosti za delo. To je poškodovanje oči z branjem, pisanjem in ročnimi deli pri slabi svetlobi. Kdor bi prašal slabovidne otroke po vzroku njih bolezni, zvedel bi, da so jim od devetega leta vedno bolj pešale oči. To je isti čas, ko otrok začne doma zasobno čitati ter je bolj preobložen z šolskimi nalogami. Deklice se pečajo tudi jako mnogo z ročnimi deli, za kar je treba oči jako napenjati. Mladina ni previdna, ne meni se, če se mračí in dela do trde teme. Najmarljivejši in najnadarjenejši otroci največkrat delajo tako. Ti so v največji nevarnosti, da si pokvarijo oči, in zaradi tega ima to v narodnogospodarskem pomenu tem večji pomen. Ni je bolezni, ki bi tako pretila zlasti otrokom delavcev, katerih nikdo ne svari, sami pa ne poznajo nevarnosti. V svoji pridnosti otroci prav nič ne zapazijo, da se napenjajo oči. Nakrat začno oči slabeti in se navadno več ne popravijo. Torej starši pazite posebno v tem času, ko je v nekaterih stanovanjih zgodaj temno.

(Kantina) v novi mestni vojašnici dobil je od vis. c. k. voj. ministerstva gospod Ivan Goliaš, občasno, poštovani naš someščan, kateri je imel prej sv. Petra kasarne kantino skozi 24 let v najemu. Ker je gospod Goliaš mož, ki bo vsled svoje marljivosti, spretnosti i poštenja zamogel vselej vstreči poštenim zahtevam vojaštva, čestitamo tudi sl. vojaški oblasti, da si je za ta posel izbrala pravega moža.

(Znamenje na sv. Petra cesti,) katero je vožnja na temu kraji istinito oviralo, i koje je bilo pri građenju kanala skozi kravjo dolino letos podrt, mislilo je prebivalstvo sv. Petra predmestja, da se bode isto na mestne stroške i v ličnejši obliki postavilo vrh znamenjske steze, ki je za to najugodnejši prostor. Tako je povdarjal tudi mestni odbornik g. Valentinčič, s katerim nasvetom se gotovo strinjajo vsi Šenpeterčani. Vendar pa ni o novem znamenju ne duha ne sluha, še manj pa za to ugodnega prostora, katerega boje mestni zastop zaman išče. Da bi oviralo znamenje o časa požarov napeljavu cevi (schlauch) po tej stezi, ne verujemo gospodom, ker bo gotovo še ta cev dovolj prostora imela. Znamenjska steza pa se mora za vožnjo zarad njene strmine zatvoriti i le za pešce odprta biti. Tudi je nujna potreba, da se napravi potrebni trotoar med hišami št. 52 in 50 na sv. Petra cesti i da se popravi znamenjska steza.

(Žrtva kreditnih običajev) postal je zopet neki tukajšnji obrtnik L., ki je bil v krogih svojih sodrugov jako priljubljena oseba. Mož poštenjak boril se je svojim obrtom 18 let in konec vsega truda je konkurz njegovega podjetja, ker je več nego trikrat toliko kar iznašajo njegove dolžnosti, vsled prelikega zaupanja pri ljudeh izgubil.

— Dunajski mestni zastop predložil je vladi peticijo, s katero se vlada opozorja, kako da se ekonomična stiska obrtništva čedalje bolj večša in kako se vsled zloglasne reklame židovskih velicij podjetnikov uničujejo posamezne stroke obrtništva. Omenja tudi, koliko da se spravlja vrednost avstrijskih proizvodov ob veljavo z slabimi izdelki po tovarnah in kaznilnicah. Zanimivo je brati, kako židovski časniki pri objavljenji te peticije debelo pozirajo, da bi tem hitreje gotovi bili. Ta peticija se sad protižidovskega gibanja na Dunaji, ki postaja dan za dnem uplivnejše.

— Velik konkurs. Prodajalnica kolonijalnega blaga Kloger in sin na Dunaji napovedala je konkurs. Pasiva značaja nad 390000; aktiva pa le 160,000 gld. Upniki izgubé torej nad 200,000 gld. Prizadete so tudi nekatere banke, še več pa zasobniki.

— Izdelovanje belega pléha doseglo je v preteklem in tekočem letu ogromno množino, o kateri nam govori na leto porabljenih 460.000 ton angleškega železa in jekla, ki bi bilo za gotove namene brez vrednosti, ako bi ne bilo pocinjeno. Letu 1885 bilo je 96 tovarn za beli pléh s 320 valjalnicami, katerih vsaka je povprek na dan izdelala 96 zabojev. Tisto leto izdelalo se je 7,130.000 zabojev belega pléha, katerih je šlo 5,230.000 v inozemstvo. Trije milijoni zabojev dajo 875 posod za sadje in konserve. Brez teh posod bi se moderna civilizacija niti ne mogla več vzdržati; tako potrebne so jej postale. Samo njim se imamo zahvaliti, da celi svet z daljnega zahoda dobiva vse, kakor razno sadje iz Kalifornije, koštrunova meso z avstralskih ravnin, Humern iz Massachussetsa in Nove Škotske, ostrige in breskve iz Baltimore, sardine in zelen grah s Francoskega, Sananas z otokov sv. Mavricija, aprikoze iz Lizbone, mleko s Švicarskega, konserve iz Tasmanije in celo vrsto drugih rečij, katere se za gospodinjstvo in moderno blagostanje smatrajo za neobhodno potrebne.

— Zveza mlinarjev za Gornje Avstrijsko in Solnograško sklenila je enakostavno zgornjo-avstrijske znamke za moke z novo numeracijo. V jeseni l. l. sklical se pa bode shod mlinarjev in interesentov v posvetovanje strokovnih zadev. V Lincu namera se pa otvoriti zaloga moke za vse v zvezo spadajoče malne.

— Zadruga gostilničarjev na Dunaju prosila je za podaljšanje zatvorne ure po noči (Sperstunde) do 2 ure zjutraj, a ni bila vslišana. Zadruga pritožila se bode na ministerstvo. Kavarnarji dosegli so več uspeha ker se vsled njih prošnje preložit za zatvorna ura od 1 do 2 ure nad polnoč.

— Turška vojska v zadrugi krojačev na Dunaju se je raztrgala in pokvarila. Zadruga ima namreč v veliki sobani društvene hiše sliko, ki pokriva jedno stran velike sobe, napravljeno in sešito iz samih suknjenih koščkov. Neštevilno se vidi na njej Turkov konjиков in pešcev in drugih znamenitosti turške vojske. Ker je pa to seveda staro delo vže objedel „zob časa“ ali prav za prav moli, sklenilo se je po zadržnem predstojništvu restaurirati umetno delo in iznaša račun sedaj dokončanega dela 864 gld.

— Normalne pravila za mojsterske bolnišne podpórne blagajne izdalo je ministerstvo. Izdelane so po zavarovalno tehničnem bureau finančnega ministerstva in določujejo natanko svote uplačevanja in izplačevanja. S tem rešeno je tudi uprašanje: se li smejo pri zadržnih ustanovljati mojsterske blagajne, kar se je, kakor mnogo družih stvari pri obrtni postavi dosedaj jako različno tolmačilo. O priliki bomo ta pravila objavili; ker bode naša kupčijska in obrtna zbornica preskrbela autentični slovenski prevod.

— Drugi zgornje avstrijski obrtniški shod bode dne 22. in 23. septembra v

mestu Steyer na Gornjeavstrijskem. Program posvetovanju je: 1. Ustanova veljavnega zastopa obrtništva v kupčijskih zbornicah. 2. Prememba §. 14. 37. 38. in 55. obrtnega reda. Pomnoženje pravic zadrug s tem da se pri odaji obrtov posvetuje z zadrugo. 3. Uravnava obrtnega pouka. 5. Ustanova podpornih blagajin.

Listnica uredništva.

G. J. L. zadržni predstojnik v Loži. Poslali smo Vam pole po pošti in se nadjamo, da bodo rokodelci polagoma vendar le poprijeli se stanovskih dolžnosti. Sicer pa tudi mi občutimo težavnost naših stvari kakor Vi! Pozdrav!

Blag. g. J. H. v C. Pismo prejeli, a namera dotičnega članka je tako jasna, da bi z našega stališča tudi po Vaših pojasnevalnih opazkah ne mogli pisati drugače, ker — to Vam smemo povedati — obrtniški napori od Vaših stanovskih krogov ne dobivajo nikake podpore, — pač pa mnoge ovire. Tako je sploh že od nekdaj bilo!

G. J. B. v Lj. Veseli me priznanje gledé ustanove bolnišne blagajne; a zato potrebujemo delavnih moči, tedaj tudi Vas, — a ne smete biti tako „občutljivi“. Ko bi mi na stvar ne gledali, zapustili bi lahko že davno vse. Opazke Vaše gledé „tesnosrčnosti“ so pač domišljija in meni je vse jednako bodisi v odboru Peter ali Pavel, da je le za stvar. Stvarnih protivnikov nimam in ko bi jih imel, prepuščam jim radovoljno trud, delo in čast. To v pojasnjenje, ker utegnejo še drugi biti z Vami jednaci nazorov.

„Obrtnik“

brošurana letnika 1883 in 1884 po 60 kr. letnik in

Poročilo o obrtniškem shodu na Dnnaju l. 1884.

po 15 kr. s poštino vred dobi se pri

Upravništvu „Obrtnika“.

Prešernov trg št. 3. Ljubljana.

Franjo Dežman

knjigovez, sv. Petra cesta št. 6. v Ljubljani

priporoča se

za vezanje knjig, napenjanje zem-

ljevidov in planov,

za izdelavanje platric, galanterijskega

in kartanašnega dela ter vsega, kar spada v

njegovo obrt. (7—3)

Preselitev prodajalnice.

Svojim cenjenim naročnikom in kupovalcem uljudno naznanjam, da sem ostavil svojo dosedanjo

prodajalnico s čevljarskim blagom,

katero sem imel več let in v katerej sem imel vedno naj-

večjo izber ter se preseli

v Cetinovičevo hišo na Kongresnem trgu št. 3,

kjer sem otvoril svojo novo prodajalnico.

Zahvaljujoč se najtopeje za do sedaj izkazovano zaupanje, prosim uljudno, da mi je še dalje ohranite, ter zagotavljam, da se bošem kakor dosedaj prizadeval, da postrežem svojim naročevalcem in kupovalcem v vsakem oziru najreelnejše in kolikor mož po ceni.

Z velespoštovanjem

JARNEJ ŽITNIK.

V Ljubljani v maju 1888.

(8—4)

VABILO

javnemu občnemu zboru

„Kranjskega obrtnega društva“,

ki bode

v nedeljo 16. septembra ob 2 uri popoldne

v Schreinerjevi pivarni, sv. Petra cesta.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora o uspehu deputacije za odpravo obrtniškega dela v prisilni delavnici in na Žabjeku.
2. Razgovor o ustanovitvi bolnišne blagajne za samostojne obrtovalce Ljubljanskega mesta v spomin štiridesetletnice; in volitev odbora v ta namen.
5. Splošni predlogi.

Zaradi važnosti dnevnega reda pričakuje obilne udeležbe

odbor.

EINLADUNG

zur

öffentlichen Generalversammlung
des „krainischen Gewerbevereines“,

welche

Sonntag am 16. September um 2 Uhr nachmittags

in Schreiners-Bierhalle, Petersstrasse, stattfinden wird.

Tagesordnung:

1. Bericht des Ausschusses über den Erfolg der Deputation betreffend der gewerblichen Arbeit in Zwangsarbeits- und Inquisitionshause.
2. Berathung über die Gründung einer Meisterkrankenkasse für die Gewerbsleute der Stadt Laibach zum Andenken an das 40-jährige Jubiläum; und Wahl eines Ausschusses zu diesem Zwecke.
3. Allgemeine Anträge.

Bei der Wichtigkeit der Tagesordnung erwartet eine allgemeine

Betheiligung

der Ausschus.

(14—1)